

מוגש על ידי 'ועד ההסברה'
בהכוונת גדולי התורה שליט"א

רשפיה רשפי אנש

שאלות ותשובות
בענין ההפגנות
כנגד
גזירת הגיוס
הנוראה

החומרים המובאים בחוברת זו, מכילים ידע מקצועי רב ערך, אשר נלקט במשך זמן וסמל רב על ידי צוות כותבים, מפרהם ונסיונם העשיר של רבנים, אסקנים, ואישי ציבור בעלי ניסיון רב במערכות היהדות החרדית בכלל והמערכה כנגד אצ"ר הזיום הנוראה בפרט.

העובדה שבמהלך השנים האחרונות ח"י הציבור החרדי התנהלו על מי מנוחה, ולאא מערכות ציבוריות חמורות כפי שהיו בעבר, זרחה לכך שיסודות רבים באנ"נים אלו נשגכו, ונוצר צורך להסביר גם דברים שהיו פשוטים בעבר, אך נשגכו במהלך השנים, בנוסף אצורה ההתנהלות מול רשויות המדינה באמצעה על עיקרי הדת והיהדות.

אנו מקווה כי הדברים יקראו בשימחה ובליכוד הראוי, ויביאו משאל לזכויו הרבים.

בברכה מרובה

שאלות ותשובות בענין ההפגנות

גזירת הגיוס הנוראה

תגיד ר' שלמה, האם נכונה השמועה כי הינך נוהג להשתתף בהפגנות נגד הגיוס, למרות שכבר אינך בחור צעיר?

כן, אני החלטתי בלי נדר שאני משתדל להשתתף בכל ההפגנות המתקיימות כנגד הגזירה הנוראה.

כל הכבוד לך ר' שלמה, כל הכבוד, אני מאד מעריך שיש אנשים שבוחרים להם.

יפה מאד, ר' אהרון, יפה מצדך שאתה מעריך את זה, אבל אם אתה כל כך מעריך את הענין, מדוע אם כן אינך מגיע להשתתף בעצמך?

אני? אני אדם שכלי, אני לא אדם של רגש והתלהבות. קנאות סוערת זו דרגה גבוהה, אני לא נמצא בדרגה זו, מה אפשר לעשות, זו המציאות. אם אתה רוצה שאני אבוא, תבוא אלי עם משהו שכלי, עם אסטרטגיה מעשית ברורה, תכנית הגיונית ומסודרת איך מה שאתה עושה פותר פה את הבעיה.

יש לך טעות, ידידי היקר!

טעות? מה הטעות?

אתה טועה לחלוטין בהבנת כל העניין של ההפגנות.

השיטה של ההפגנות זה לא סתם רגשי קודש, קנאות, וסערת רגשות של יהודים אכפתיים. רגשי קודש הם אמנם דבר קדוש ונשגב, וחבל מאד שלא כולם חדורים ברוח זו, אולם ההפגנות הם קודם כל, לפני הכל ואחרי הכל, תכנית מעשית ברורה, הגיונית, ומפוכחת, שבניה על הכרה עמוקה ויסודית של המציאות על כל פרטיה ודקדוקיה. ההפגנות הם לא רק 'קיום מצוות מחאה', או קיום מצוות 'ועשית ככל אשר יורוך' למי שרבותיו הורו לו כך וכך. ההפגנות הם בראש ובראשונה תכנית עבודה מפוכחת, יעילה להפליא, בדוקה ומנוסה.

אני רוצה לומר לך יותר מזה. לא רק שמדובר בתוכנית הגיונית ומציאותית, אלא שזו כמעט התכנית היחידה הריאלית והמציאותית, שאכן נובעת מתוך מבט מפוכח ומציאותי עד לאחת. כמובן שההפגנות אינם עומדות כשלעצמם, ובמקביל להפגנות צריכים לחזק את הבחורים, ואת העצורים, לעמוד חזק, אבל יחד עם זה יש המרכיב החשוב והמרכזי של ההפגנות.

אדרבה! אולי באמת תנסה להסביר לי סוף סוף בצורה ברורה ויסודית, מה הרעיון שעומד מאחורי ההפגנות מול גזירת הגיוס? איך הענין הזה עובד, ומדוע אתה סבור שזה הפתרון למצב החמור של הציבור החרדי?

אין שום בעיה, אני אעשה בלי נדר כל מאמץ כדי להסביר לך את הדברים, אולם לפני שאנחנו מתחילים לדבר על ההפגנות כנגד גזירת הגיוס, ברצוני לדבר אתך כמה מילים על גזירת הגיוס כשלעצמה. אמנם נכון שהנושא של ההפגנות כנגד גזירת הגיוס הוא בהחלט נושא חשוב ומרכזי, אולם, אי אפשר לעסוק בנושא זה לפני שמבינים את גזירת הגיוס עצמה, על השתלשלותה, ועל שורשיה ההיסטוריים והרוחניים.

בשביל מה חשוב להבין את ההיסטוריה הרחוקה של גזירת הגיוס, למה לא לגשת ישר לגופם של דברים? לא חבל על הזמן?

לא, אי אפשר לוותר על זה. אתה צריך להבין, שכל מאבק ציבורי זקוק לתשתית אידיאולוגית חזקה, והבנה עמוקה של המצב לאשורו. אנחנו לא יכולים לצאת למערכה ציבורית כבירה כמו המערכה כנגד גזירת הגיוס, מבלי שהמערכה הזו תתבסס על הבנה עמוקה בשורשי העניינים.

אתה צריך לזכור, שהמערכה כנגד גזירת הגיוס, היא מערכה שעלולה להיות מלחמה קשה וארוכה, מערכה שעלולה להמשך עשרות שנים, מלחמה ארוכה ושורשית מול זרמי היסטוריה מסוכנים ורבי עוצמה, מצד אחד עומדת יהדות התורה והאמונה, ומצד שני עומדים הזרמים החילוניים. לא מדובר בפרשייה זמנית ומקומית, אלא מאבק איתנים היסטורי, המהווה המשך של התפוכות היסטוריות עמוקות שהתחוללו במהלך הדורות האחרונים.

מערכה זו עלולה לדרוש מעמנו כוחות ותעצומות נפש לא פשוטים. על מנת שנוכל לשאוב תעצומות נפש חזקים כל כך, עלינו להעמיד מערכה זו על יסודות איתנים ותשתית אידיאולוגית חזקה ויסודית, ולשם כך עלינו להבין היטב את שורשי הדברים.

באופן כללי ניתן לומר, שארגז הכלים הבסיסי שלנו מול גזירת הגיוס הנוראה, מכיל שלושה כלים מרכזיים, שכולם נצרכים וחיוניים למערכה הכבירה. שלושת הכלים הם - הפגנות, חיזוק ותמיכה בבחורים והעצורים, ודבר שלישי - חינוך בני הנוער שלנו להשקפה חרדית שורשית, עם כל העומק והתפיסה הרחבה של הדברים, על מנת שיוכלו לעמוד כחומה בצורה מול נסיונות התקופה. שלושת מרכיבי היסוד הללו אינם באים זה על חשבון זה, והשימוש באחד מהם אינו מייתר את הצורך בנקיטת האמצעים האחרים.

אולם, הנושא שלנו כעת הם ההפגנות. אנחנו כעת מדברים על הפגנות, ולא על תמיכה בבחורים, ובודאי שאיננו הולכים לפתוח את הנושא הרחב והעמוק של הנחלת השקפה חרדית בסיסית לבני הנוער, אולם בכל זאת, כדאי לפחות על קצה המזלג ממש, להבין קצת את העומק של גזירת הגיוס, את השורשים שלה, ומאיפה היא מגיעה.

ובכן, ממת' באמת התחילה ההשתלשלות של גזירת הגיוס?

ההשתלשלות של גזירת הגיוס התחילה לפני מאה ושלושים שנה!

מאה שלושים שנה???

כן, מאז הופעתה הראשונה של תנועת הציונות המדינית... גזירת הגיוס היא בעצם הניסיון להביא מימוש סופי ומוחלט של חזון הציונות ההיסטורית.

מה הפירוש 'חזון הציונות'?

חזון הציונות פירושו, להפוך את עם ישראל מאומה של 'ממלכת כהנים וגוי קדוש', שהבסיס היחידי שלה הוא אמונה, לאומה חילונית מוחלטת, אומה שבנויה על לאומיות חילונית, מה שנקרא 'נאצינליזם', אצל אומות העולם.

כפי שמקובלנו מרבותינו, וכפי שראשי הציונות עצמם אמרו וכתבו פעמים רבות, כל מטרת הציונות והקמת המדינה היא עקירת התורה והיהדות, והחלפתה באידיאולוגיה לאומית חילונית. השאיפה והאידיאולוגיה של החילוניות, המדינה, והבג"ץ, זו השאיפה לעקור את התורה והיהדות מהשורש, ולא להשאיר בכל המדינה אפילו ישיבה אחת או בית כנסת אחד.

ההמחשה הבולטת ביותר, וההתגשמות המלאה והמוחלטת של חזון הציונות זו תנועת הקיבוצים. מי שרוצה לראות איך נראה העולם השלם והמתוקן לפי האידיאולוגיה השלמה והאמתית של הלאומיות החילונית המלאה והאמתית, מוזמן לראות כיצד נראים הקיבוצים שהוקמו על ידי התנועה הציונית, בלי שבת, בלי יום כיפור, בלי בתי כנסת, בלי כלום. כל ראשי המדינה ומייסדיה ראו בקיבוצים הללו את התגשמות חזון הציונות, והשאיפה שלהם הייתה ועודנה להפוך את כל תושבי המדינה והמדינה עצמה למשהו כמו קיבוצי השמאל, בלי גרגיר אחד של יהדות.

זו הסיבה לכך שבמשך שנים רבות ראו מייסדי המדינה וראשיה באנשי הקיבוצים את 'מלח הארץ', את הסמל והדוגמא לשיא השלמות של התנועה הציונית. ולכן, את המשמיה של 'החינוך מחדש' של עולי תימן ומרוקו הם הפקידו בידי קיבוצי השמאל, כדי שהללו יהוו דוגמא לעולים החדשים כיצד נראים החיים של 'האדם השלם' על פי חזון הלאומיות החילונית.

מגמה זו, היתה כל מטרתה המרכזית של התנועה הציונית מתחילתה, כאשר מגמות אלו לא היו מגמות נסתרות, אלא להיפך, הדבר היה ידוע ומפורסם לכל, כאשר ראשי הציונות עצמם כתבו ואמרו זאת מעל גבי העיתונות באופן גלוי ומוצהר, וללא כל בוש, וכפי שהעיד על כך מרנא הגר"ח מבריסק במכתבו המפורסם (אגרות מבית הלוי, אגרת צ"ז) -

'בנידון כת הציונים... לא אבוש מלומר כי לא אדע איך למצוא מסילות לצאת נגדם. אחרי כי האנשים הלא נודעים כל אחד במקומותם לרעה, ומהם גם מפורסמים בזה, ותכליתם כבר הודיעו ופרסמו כי היא לעקור יסודי הדת, ולתכלית זה גם לכבש את כל מקומות מושבות ישראל בכדי שיהיה זאת לעזר למטרתם וכאשר כבר הודיעו את כל אלה וגלו מחשבתם במכתבי עת, ומה נוכל עוד להוסיף דבר בזה, האם יאמנו דברנו עליהם מאשר הם אומרים ומגלים בעצמם...'

נמצאנו למדים מדברי הגר"ח, שלא זו בלבד שהדברים נאמרו ונכתבו על ידם במפורש פעמים רבות, אלא שהדבר היה כל כך מפורסם וידוע לכל באותה תקופה, עד שהגר"ח אינו מצליח להבין מה אפשר לעשות עוד בנידון, לאחר שדבריהם ידועים לכל, ואין עוד מה להוסיף בפרסום הדברים המפורשים ומפורסמים מפיהם ומפי כתבם לעין כל.

כולם יודעים שכך אחז הגר"ח, עכשיו אתה מביא מקור שזה היה בשעתו דבר מפורסם, אולם בכל זאת הייתי שמח אם תביא לי מקורות נוספים.

קודם כל, הרצל עצמו ביומנים שלו, והדברים ידועים ומפורסמים, כותב בלי סוף דברים בכיון הזה.

אתה יודע שלהרצל היתה תוכנית להביא להתנצרות המונית של כל היהודים? רק אחרי שהוא הבין שהיהודים לא מוכנים להתנצר, הוא המציא כתחליף לרעיון של התנצרות המונית - את תנועת הציונות המדינית.

ומה שהכי מדהים שהוא אפילו לא התבייש לכתוב על זה בצורה מפורטת ביומן שלו! וממשיכי דרכו אפילו לא חשבו לרגע שהם צריכים לצנזר את הסיפור הזה! וכל זה מופיע עד היום בצורה מסודרת בכל ערך אנציקלופדי על הרצל, בלי שום בוש!

כן, זה סיפור ידוע!

אבל אתה יודע מה הכי מדהים?

הרי לפני הציונות היו כל מיני זרמים אחרים, היו משכילים, ורפורמים. עכשיו תשים לב, האם אתה חושב שמישהו מראשי המשכילים והרפורמים העיז להציע כאלו רעיונות? מה פתאום! את מה שהציונים אמרו ועשו, אף אחד לא העיז לעשות!

משה מנדלסון שר"י, ראש המשכילים בגרמניה, לא העיז לשנות כמעט כלום בהלכה. גם ממשיכי דרכו, המשכילים והרפורמים שם רשעים ירקב, שעקרו חלקים גדולים מהתורה והמיטו חורבן עצום, לא העיזו להטיף בגלוי לחילוניות גמורה וכפירה מוחלטת, כפי שהטיפו ראשי הציונות, מהרצל ועד ז'בוטינסקי ובן גוריון.

וזה לא רק במישור של רעיונות תיאורטיים. הציונים גם עשו בפועל דברים שאף אחד לא העיז לעשות.

הם הקימו קיבוצים של כפירה מוחלטת, בלי שבת ובלי יום כיפור, חילוניות גמורה, אפילו בלי בית כנסת, שום דבר. ולקיבוצים האלו הם הביאו את בני הנוער שהם גנבו מההורים שלהם בעליית הנוער וילדי טהרן. הקיבוצים היו המקום היחיד שהיה בשליטה מלאה של הציונים, ולכן שם ורק שם הם יכלו לבנות את הדבר שבו הם האמינו, את החילוניות הגמורה והמוחלטת שכמותה לא היה בשום מקום, אפילו ברוסיה הקומוניסטית לא סגרו לחלוטין את חיי הדת כמו בקיבוצים.

אף אחד לא העיז לעשות כאלו דברים! המשכילים ניסו לייצר יהדות 'מתוקנת', אותה הדבר הרפורמים, אבל אף אחד לא העיז לעשות מה שהם עשו!

כמו שאמרנו, הם לקחו רבבות ילדים ונערים מבתי חרדיים, מעליית הנוער, מילדי טהרן, ושלחו אותם לקיבוצים של כפירה מוחלטת וגזרו להם את הפיאות! תבדוק בכל ההסטוריה של ההשכלה והרפורמה, אף אחד לא העיז לעשות כאלו דברים, אף אחד לא העיז להטיף לחילוניות גמורה של מאה אחוז!

והנה לך ציטוט, של דברים שכתב יהודי מפורסם בשם 'הרב עמיאל', מי שהיה ראש תנועת המזרחי, ואחד האויבים המרים של היהדות החרדית, והנה תראה מה כותב על הציונות, בבחינת נחתום המעידי על עיסתו -

"כי אם הנסיון הוא בר סמכא, הנה בודאי הציונות עשתה עוד שמות יותר נוראות לאמונה ממה שעשתה ההשכלה.

לא מקרה הוא מה שאנו רואים, שכל מה שנברא באופן ישר על ידי תנועת הציונות הנה יש בזה רעל הכפירה וחורבן האמונה והתורה מן היסוד, ואין בהם אף זכר כל שהוא לא רק מהצורה צורת היהדות, אך גם מהתוכן והרוח רוח היהדות לא נשאר בהם אף רמז כל שהוא, מה שאי אפשר לומר זאת על כל פנים לגבי יצורי תקופת ההשכלה.

"הנני אומר - מה שנברא באופן ישר מן הציונות, מפני שבודאי גם היום אנו רואים במדה ידועה את היכי מציון תצא תורה ודבר ד' מירושלים', אבל כל זה נברא מהישוב הישן.

אנו רואים שומרי תורה גם בהקלוניות, אבל אלו נבראו על ידי החובבי ציון והנדיב הידוע, אך מה שנברא באופן ישר מן הציונות, אלו המה הקבוצות ומושבי העובדים מחד גיסא, ובתי הספר הכלליים מאידך גיסא, הלא אי אפשר להכחיש שאלו מביאים להריסת היהדות לגמרי ודבר ידוע הוא לכל שבתי הספר הכלליים בארץ ישראל גרועים הרבה אף מבתי הספר של האליאנס, שבהאחרונים עוד יש זכר לתורה ואמונה מה שאין כן בראשונים ששם הם מלהזכיר בשם ד' וגם זאת הוא ברור שגם בקהילות היותר ריפורמיות בחו"ל גם בקיצוניות שבקיצוניות שבהן יש יותר תורה ודת ממה שיש בקבוצות ומושבי העובדים השונים שנמחו ונחרבו שמה כל עיקרי התורה מבלי להשאיר אף זכר לחורבן.

אבל אשמים אנחנו שלא עמדנו על זה בכל תוקף ואומץ עוד לפני עשרות בשנים והסתפקנו בכל הזמן בפרורים ובלגימות קטנות".

(קובץ מאמרים 'עזר אל עמי', עמוד 12 ואילך)

בדברים אלו מבאר עמיאל, כי כל מה שיש בארץ ישראל קצת יהדות, זה רק במקומות שבהקמתם היו שותפים נוספים מלבד הציונות עצמה, כמו מושבות הברון רוטשילד וכדומה, אך מצד הציונות עצמה, כל מה שהיא בנתה והיה תלוי בה, הרי ש'הס' שלא להזכיר שם ה'. זאת אומרת, שהציונים מצדם, אלמלי כל מיני כוחות שהפריעו להם, היו בונים את כל הארץ כמו קיבוצי השמאל הגרועים ביותר, בלי בית כנסת אחד, מה שלא היו מעלים על דעתם הרפורמים והמשכילים הגרועים ביותר.

גם גזירת גיוס בנות זה משהו מיוחד במינו...

נכון! המשכילים והרפורמים מעולם לא העלו על דעתם כזה רעיון, לגייס בכפיה את הבנות של הציבור החרדי. הם עצמם ודאי היו פרוצים ומושחתים, אבל הם לא העיזו לחשוב על כאלו רעיונות.

ובעצם גם גזירת הגיוס הנוכחית...

נכון! זה בדיוק הציונות, חילון מוחלט בכפיה. המשכילים בזמנו רצו להכניס קצת לימודי חול לשיבות, הם מעולם לא העיזו לדרוש את סגירת הישיבות על מנועול ובריה וגיוס בכפיה של כל בני הישיבות לכור היתוך חילוני, להביא את כל הנוער החרדי לחלונות גמורה בכפיה.

חילונות גמורה בכפיה - זה משהו שרק הציונות הרשתה לעצמה.

חוץ מהיבסקציה ברוסיה!

נכון. הציונות והיבסקציה, אלו שני התנועות היחידות שדגלו בחילון מוחלט, ובכפיה. ההבדל הוא שהיבסקציה לפחות לא הציגה את עצמה

כתנועה יהודית, ולא העמידה את עצמה כממשיכה של מורשת התנ"ך. הציונות לעומת זאת מתיימרת להיות תנועה יהודית, ולייצג את היהדות ההסטורית כביכול, ועד היום ישנם מליוני יהודים חובשי כיפות וחרדים שדוגלים בהערצה של תנועה זו.

זה מדהים! תנועה שדוגלת מצד אחד בכפיית חילוניות מוחלטת, ומצד שני מתעקשת לטעון שזהו ההמשך של כלל ישראל ההסטורי!

נכון, זה מדהים ביותר.

האם אפשר לומר שאכן הציונות הצליחה במגמה זו?

באופן כללי - כן!

מי שמזלזל בכוח של החילונים, לא למד כלום מההיסטוריה. הם הצליחו, ובענק, יש כאלים שאוהבים לדבר על הכשלון של החילוניות והציונות, הדיבורים הללו הם שטויות והבלים ופספוטי סרק, נחמת שוטים ושמתח עניים. הציונות הצליחה להפוך את החרדים והדתיים מרוב גדול מאד, למיעוט שולי.

בתקופת מלחמת העולם הראשונה, כאשר התחילה הציונות לכבוש את העולם היהודי, החילונים היו מיעוט קטן מאד. מי ששינה את המציאות הזו הייתה הציונות.

גם פה בארץ ישראל, בשנים הראשונות אחרי הקמת המדינה, אחרי העליות הגדולות מארצות המזרח, רוב תושבי המדינה הגדירו עצמם כדתיים! לא מסורתיים, אלא דתיים. העיר תל אביב מלאה הייתה בבתי כנסת שוקקים, ואוירת השבת בעיר הייתה חזקה מאד. כל זה נעלם במהלך השנים, ולא במקרה. התופעה הזו לא קרתה מעצמה, וראשי המדינה עבדו קשה מאד כדי להגיע לתוצאה זו של חילון מוחלט של רוב תושבי המדינה. מאות בתי כנסיות בחיפה ותל אביב עומדים שוממים, עדות אילמת לחורבן הרוחני, כמו בתי הכנסת הרבים שפוזרים באירופה, וסגורים על מנעול ובריח, כעדות אילמת לחורבנות של היטלר וסטאלין.

ולכן ניתן לומר כי באופן כללי החילונים מייסדי הציונות והמדינה הצליחו מעל המשוער במגמה זו, כאשר העבירו על דתם מיליוני עולים מתימן וארצות המזרח, ופליטי המחנות מאירופה. רק בודדים ממש מתוך העולים שרדו, ולא הועילו כל מחאות היהדות החרדית מול כוחם העצום של זרועות המדינה.

אלא שלדאבונם ואכזבתם של ראשי המדינה, משימה זו לא הצליחה בצורה של מאה אחוזים, ולמרות כל מאמצי השלטונות, נותרה עדין שארית הפליטה, בזכות עולם הישיבות וציבור היראים.

בשביל להשלים את מה שלא הצליחו בעבר, עבור זה נועדה גזירת הגיוס, לכלות ולחסל את שאריות היהדות המקורית והאמיתית, אותה יהדות שהציונות שמה לעצמה למטרה

לחסל מן העולם. כעת, לאחר שהשלימו את חילון עולי אירופה וארצות המזרח, ממשיכה תנועת הציונות לעבר התחנה הבאה, של חיסול עולם הישיבות וציבור היראים האחרון שנותר לפליטה.

נמצא אם כן שחיסול עולם הישיבות הוא מימוש היסטורי של חזון הציונות.

הנה, בשנים האחרונות הבג"ץ הפך להיות בעל הבית על כל ענייני המדינה, והשאיפה של הבג"ץ היום, להחריב את עולם הישיבות מהיסוד ולא לשייר ממנו אבן על אבן חלילה היל"ת. הם לא רוצים את נערי השוליים, ולא את התיכונים, הם רוצים להחריב דווקא את הישיבות המובהקות, את פוניבז', חברון, ותפוח.

בידי המדינה ישנו כוח אדיר, וכל מי שמתבונן קצת בהיסטוריה יכול לראות כמה כוח יש למדינה, ולכן הדבר פשוט וברור, שאם לא ננקוט באופן מיידי בצעדי השתדלות נמרצים ויעילים, עולם הישיבות לא ישרוד לאורך זמן תחת הלחץ העצום ולפיתת החנק של זרועות המדינה, והישיבות חלילה יחברו לחלוטין ולא ישאר מהם אפילו גרגיר.

מדוע דוקא הבג"ץ הוא הגוף שתפקידו לייצג את האידיאולוגיה החילונית השלמה, והוא זה שמוביל את גזירת הגיוס?

הכנסת והממשלה כפופים לרצון העם, ולכן הם אינם יכולים לייצג את הערכים החילוניים בצורה מלאה ומושלמת, כי לא תמיד העם מבין נכון את ההשקפה החילונית השלמה.

ההתמודדות מול הבעיה הזו, זהו התפקיד של בית המשפט העליון, ברוב מדינות העולם, כאשר תפקידו של בית המשפט לפי התפיסה הדמוקרטית המקובלת הוא לשמור על ערכי החילונית הבסיסיים ביותר, שאינם אמורים להיות כפופים לרצון ההמונים.

ולכן, התפקיד של הבג"ץ, בעיני החילונים (כולל ראשי הליכוד!) הוא לשמור על הערכים הבסיסיים של הליברליזם החילוני. לפי תפיסת העולם החילונית, ישנם ערכים יסודיים שאינם אמורים להיות כפופים להכרעת הרוב, ערכים שאמורים לשמור על אופיה הליברלי והחילוני של המדינה. התפקיד של בית המשפט העליון, בכל מדינה דמוקרטית, הוא לשמור על ערכים אלו, שאינם אמורים להיות כפופים להכרעת הרוב בשום פנים ואופן.

לא הבנתי, זו דמוקרטיה?

כן! לפי התפיסה שלהם, זו בדיוק הגדרה של דמוקרטיה.

המחשבה שדמוקרטיה אומרת שהעם יכול להחליט מה שהוא רוצה, היא מחשבה שאף גורם משמעותי בעולם המערבי אינו סבור כך.

לדמוקרטיה יש גם ערכים דמוקרטיים, ולא רק הליכה עיוורת לפי רצון הרוב, שיכול להיות לעיתים רוב של נאצים, קומוניסטים, או כל דבר אחר שעלול לתפוס את לב ההמונים.

כל סטודנט מתחיל למדעי המדינה יודע, שדמוקרטיה אין פירושה שהעם יכול להחליט מה שהוא רוצה. מוסכם על כל מדינות העולם ללא יוצא מן הכלל, שחייבים להגביל את הכוח של הרוב, וישנם ערכים אנושיים יסודיים שאינם נתונים להכרעת הרוב.

מכיון שכך, מדינה דתית איננה יכולה להיות מדינה דמוקרטית, גם אם רוב העם מעוניין בכך, משום שציות להלכה סותר את הערכים היסודיים של הדמוקרטיה. דמוקרטיה וחיים על פי שולחן ערוך הם תרתי דסתרי. אנחנו לא מאמינים בדמוקרטיה, אלא בשולחן ערוך, ובציות להלכה ולדעת תורה.

ולכן מבחינתם המלחמה נגד הדתיים והחרדים היא מלחמה על הערכים הבסיסיים ביותר של הליברליזם והדמוקרטיה.

האופי החילוני של המדינה, הוא אחד היסודות שלפי תפיסתם אינו יכול להיות כפוף להחלטות הרוב, וזה התפקיד של הבג"ץ, לשמור על היסודות הללו, ומכיון שהמשך קיום הישיבות מעמיד בסכנה את האופי החילוני של המדינה, לכן תפקידו של הבג"ץ לטפל בענין הזה.

האם גם אנשי הליכוד מסכימים לכל זה?

ברמת העיקרון הבסיסי - כן, לפחות ביחס לחלק האשכנזי של הליכוד. למרות שישנם חילוקי דעות נקודתיים בין מפלגות השמאל והימין בנוגע להיקף הסמכויות שראוי להעניק לבג"ץ, אולם גם אנשי הימין החילוניים וראשי הליכוד מסכימים עקרונית לכך שיסודות ערכי הדמוקרטיה והליברליזם אינם יכולים להיות כפופים לחלוטין לדעת הרוב, וגם הם סבורים שהפטור משירות צבאי לבני ישיבות נוגד ערכים אלו.

הפתרון לכל זה הם ההפגנות?

כן.

היות ואין מוצא אחר לגזירת הגיוס, לא במישור הפרלמנטרי, ולא במישור המשפטי, לא נותר אלא להשתמש בכלים אחרים, כלים של מאבק 'חוץ פרלמנטרי', שאינם תלוי בסיטואציות פוליטיות ובבתי המשפט.

בכל העולם יודעים, שישנם שני סוגים של מאבקים ציבוריים, יש מאבק פרלמנטרי, שכפוף למגבלות של דעת הרוב ושיקולי קואליציה ואופוזיציה, ויש מאבק אחר, שהוא מאבק חוץ פרלמנטרי, על ידי הפגנות וצעדי מחאה, וכלים נוספים מסוג זה. שני סוגי המאבק נחשבים בעולם כולו לצורות לגיטימיות של מאבק של ציבור הנלחם על ערכיו. מותר לאנשים להלחם

הפגנת מאות בחורי ישיבת חברון שנת תשכ"ד נגד המסיון

על הערכים והאמונות שלהם, בכל צורה שהיא, והדבר הגיוני, מקובל, ולגיטימי מאין כמוהו. (וכמובן שאין מדובר על שימוש באלימות פיזית, שאינה דרכו של הציבור החרדי כידוע, אלא על הפגנות רגילות בצורה המקובלת בכל העולם המערבי, הכוללת מחאות סוערות, תוך כדי שיבוש הסדר הציבורי ברמה מסויימת לצורך הבעת המחאה החריפה).

ולכן, הפתרון היחיד לגזירת הגיוס זו מערכה ציבורית אדירה, שבמרכזה ההפגנות, בנוסף למהלך החשוב והקריטי של אי ההתיצבות וההחרמה הטוטאלית של לשכות הגיוס, וחיזוק הבחורים על ידי ארגוני הסיוע.

הטענה שמאבק חוץ פרלמנטרי, על ידי הפגנות ודרכי מחאה שונים, הוא מאבק לגיטימי ומקובל, האם אכן דבר זה הינו דבר מוסכם וברור לכל הדעות?

בודאי!! וללא ספק. ההפגנות הם אחד מהיסודות המרכזיים ביותר של הדמוקרטיה המערביות, והם מהוות את אחד הכלים היחידים של מיעוט הנדרס על ידי כוח הרוב בפרלמנט או על ידי בתי המשפט. ולכן, גם במדינת ישראל שרוצה להראות בעיני כל העולם כמדינה מערבית דמוקרטית, יש להפגנות כוח אדיר.

אין ציבור בעולם כולו שאינו מפגין, השמאל מפגין, הימין מפגין, פועלים מפגינים, סטונדטים מפגינים, ואין שום סיבה שאנחנו לא נשתמש בכלי הזה, שהוא אחד הכלים הכי חזקים, ואולי אף החזק ביותר, כדי להלחם על קיום היהדות החרדית ועולם הישיבות.

ממתי אנחנו כיהודים חרדים משתמשים בכלים דמוקרטיים כדי להלחם על האידישקייט והזכויות של הציבור החרדי?

ממתי? ממתי לא! ההצבעה בבחירות זה כלי דמוקרטי למהדרין, וגם המושג של עיתונות חרדית, הוא מושג שבנוי על דמוקרטיה. במדינות שאינן דמוקרטיות אין לקבוצת מיעוט אפשרות להוציא עיתונים ולהצביע בבחירות. ולכן, כמו שאנחנו משתמשים בכלים ההם, אנחנו משתמשים גם בכלי הדמוקרטי של ההפגנות כדי לשנות את פני המציאות.

המציאות היא שאנחנו חיים היום בעולם דמוקרטי, בין אם נרצה ובין אם לאו. לעולם דמוקרטי יש כללים משלו, ואין לנו ברירה אלא לחיות ולפעול מבחינה ציבורית לפי הכללים האלו, פחות או יותר. במדינה דמוקרטית הרבנים אינם יכולים להושיב מחללי שבתות בכלא או לתת להם מלקות, כמו לפני שלוש מאות שנה, או כמו שהיה במרוקו עד לאחרונה ממש, אבל מצד שני הם יכולים לכתוב עיתונים וחומרי הסברה, ולנהל מאבקים ציבוריים על זכויות המיעוט, בכלים שונים שאחד הבולטים בהם הוא כלי ההפגנות, שהוא תוצר דמוקרטי מובהק.

האם ההפגנות באמת עוזרות?

בודאי!

בכל העולם כולו יודעים שלהפגנות יש כוח אדיר. הפגנות מפילות משטרים וממשלות ומשנות סדרי עולם, הפגנות עוצרות רפורמה משפטית שנתמכת על ידי קואליציה של ששים וארבע חברי כנסת, וההפגנות של הדרוזים בצפון אילצו את המדינה לקבל את כל הדרישות שלהם. כשהמדינה רצתה לגייס את הבנות של הדרוזים, הם רק איימו בהפגנות, והמדינה התקפלה מיד.

האם ידוע לך, לדוגמא, איך קרסה ברית המועצות? האימפריה ששלטה על חצי מהעולם קרסה על ידי הפגנה אחת!

הצבא הרוסי שלח טורים של טנקים למוסקבה, כדי לעצור את הרפורמות של הנשיא החדש, אבל המוני רוסים פתחו בהפגנה אדירה מול הקרמלין, והטנקים הרוסיים נסוגו לאחור, וברית המועצות התפרקה בלי יריה של כדור אחד! המחאה וההפגנה ההמונית ניצחה את הטנקים והמטוסים של הצבא הרוסי האדיר, משום שהכוח של ההפגנות והמחאות הוא כוח עצום, וזאת למרות העובדה שברית המועצות לא היתה מדינה דמוקרטית.

לצבא הקומוניסטי לא היתה שום בעיה להפציץ את המפגינים בכמה טילים ולגמור את הסיפור, אולם הם לא עשו זאת, ולא בגלל שהיה למפגינים הללו כוח פיזי, הפגנות אינם בנויות על כוח פיזי, אלא על כוח ציבורי תודעתי. בהמשך נדבר יותר על הכוח של ההפגנות ואיך הדברים פועלים.

גם פה בארץ המדינה מפחדת מאד מהפגנות, ואפשר לראות בברור, כשעושים הפגנות גופה שהמטרה רוצה לנתח, או על בחור מסוים שנעצר, הרבה פעמים המדינה משחררת אותו, ובמשך שנים המדינה נתנה לפלג להיות עריקים בלי שום אכיפה, שזה דבר אבסורדי לחלוטין, וזה קרה רק בגלל הפחד מההפגנות.

אתה שואל למה המדינה מפחדת מהפגנות? שאלה מצויינת, אבל קודם כל זו המציאות, היא מפחדת, ומפחדת מאד, אפילו מהפגנות של מיעוט קטן. אז גם אם לא נבין הדיוק ממה היא מפחדת, אבל סוף סוף זו המציאות, שהיא מפחדת, וזה מה שחשוב...

אתה חושב שההפגנות יפתרו לחלוטין את הבעיה של גזירת הגיוס?

אם כל הציבור החרדי ברובו ככולו יצא להפגנות, מסתבר שהמדינה תיסוג לאחור, אם כי מסתבר מאד שהיות והמדינה כבר טיפסה על עץ גבוה מאד, היא תנסה לשמור על כבודה ותנסה לשרד בתחילה עסקים כרגיל. ייקח זמן מסוים מן הסתם עד שהעניין יסתדר לחלוטין, ועלינו להיות מוכנים למאבק ארוך ומתמשך שעשוי להמשך שנים ארוכות, כמו מאבקים דומים שהיו בעבר.

גם בגזירת גיוס בנות וניתוחי מתים ההפגנות לא פתרו באופן מוחלט ומידי את הבעיה, אולם הם בהחלט הביאו את המדינה לנסיגה רצינית, ואחרי שנים ארוכות של מאבק נחוש, המדינה נאלצה לסגת לחלוטין.

מה שברור בודאות, שבלי הפגנות לא יהיה כלום. אין שום כלי ציבורי שיכול להרתיע את המדינה, והמשמעות של שתיקה ושנאות הוא חורבן הישיבות והציבור החרדי רח"ל.

אז מה, עכשיו נצא להפגנות בלי סוף? מה יהיה הסוף של הסיפור?

אם היו שואלים את השאלות האלו שאתה שואל עכשיו בזמן גזירת גיוס בנות וגזירת ניתוחי מתים, וחילולי שבת בכיכר השבת ורחוב השומר בבני ברק, היינו נמצאים עד היום תחת גזירות קשות אלו. למרבה השמחה אנשים לא שאלו את השאלה הזו, אלא כן, הם יצאו להפגנות ומחאות שנמשכו תקופה ארוכה, ובסוף נצחו את המדינה. ואל תשכח שהם היו ציבור קטן בהרבה, בלי שום השואה לציבור של היום.

אי אפשר לצאת באופן אחר למערכה ציבורית. כל יציאה למערכה היא יציאה אל הבלתי נודע, מתוך חוסר וודאות לגבי המשך המערכה ותוצאותיה הסופיות. מי שאינו מסוגל לצאת למערכה בצורה כזו, עליו לוותר מראש על כל הישג ציבורי בכל שטח שהוא. גם האוקראינים כשיצאו להלחם נגד הרוסים לא היה להם מושג כמה זמן תמשך המלחמה, ועד היום הם לא יודעים תשובה ברורה, מה שלא מונע מהם להלחם בכל הכלים המקובלים ולהגיע לתוצאות מרשימות ביותר. כך מנהלים מלחמות אמיתיות!

ואמר פעם יהודי אחד, שעסק שנים רבות במערכות ציבוריות שונות, שמי שמצליח לנצח במערכות ציבוריות זה אותו אחד ששואל את פחות את השאלה 'מה יהיה הסוף'...

תבין נקודה נוספת.

עיקר המטרה שלנו, להביא את המדינה ובית המשפט לידי יאוש מכל הענין. אנחנו רוצים שהמדינה היא זו שתשאל את עצמה 'עד מתי'. במצב הנוכחי של העדר הפגנות סוערות, אין למדינה בעיה להמשיך ככה במצב הנוכחי שלושים שנה, עד שהלחץ הגובר והולך יביא רח"ל לחורבן הישיבות והציבור החרדי.

אולם, ברגע שיש הפגנות סוערות, המדינה אינה יכולה באמת להמשיך כך לאורך זמן, במצב של עימות סוער עם הציבור החרדי, וכפי שנבאר זאת אי"ה בהמשך.

כדי שהמדינה תשבר ותרד מכל הענין, אנחנו חייבים לשדר למדינה, שלנו יש את כל הזמן שבעולם, ואנחנו מוכנים להמשיך במאבק הזה עד ביאת המשיח. לא שבאמת זה מה שיהיה, אבל אנחנו מצדנו צריכים לצאת מנקודת הנחה כזו.

אבל זה צריך להיות משהו אמתי, לא רק החלטה כלפי חוץ. אנחנו לא עושים הצגות!

אז אתה בעצם אומר שיש פה פרדוקס - ככל שאנחנו נהיה מוכנים למאבק ארוך ואפילו נצח, זה מעלה את הסיכויים שהמאבק יהיה קצר מאד!

בדיק! הגדת מצוין. אם נהיה מוכנים באמת למאבק סוער של שלושים שנה, הסיפור יכול להסתיים תוך שבועיים, אבל אם נתכונן למאבק של שבועיים, זה יוכל להמשך שלושים שנה!

ולכן, אנחנו מצדנו צריכים להכין את עצמנו למצבים הכי קשים, למסירות נפש עצומה, בלי גבולות ובלי חשבונות, ללכת עד הסוף. והנכונות הזו כשלעצמה היא זו שתגרום שלא נגיע לכאלו מצבים.

המדינה צריכה לדעת שהמושג של 'כניעה' אינו קיים אצלנו בלקסיקון! אנחנו נלחם ולא נוותר לעולם! רק בצורה כזו המדינה תבין שהיא עומדת מול חומת ברזל שלא תסדק לעולם.

אז בעצם, מי שאומר שצריכים להיות 'ריאליים' ומציאותיים, הוא הלא ריאלי, ומי שאומר שצריכים להלחם בכלים המקובלים בלי לחשוב מה יהיה, הוא האדם הכי ריאלי, שמבין את המציאות בצורה מפוקחת באמת!

נכון מאד. בדיק כך. במצבים כאלו החוסר ריאליות כביכול של אותו אדם שאינו עושה חשבונות של מה יהיה הסוף, ונאבק בלי חשבונות, זו הריאליות והרציונליות הכי חזקה שיכולה להיות.

המדינה אינה נכנסת למאבק חסר סיכוי, כל הסיבה שהיא נכנסת לענין הזה, זו רק מחמת העובדה שהם סבורים שאנו נשבר יום אחד, אבל אם הם יבינו שזה לא יקרה לעולם, הם ירדו מכל הענין.

אבל כל זה בתנאי שאכן ישנו מאבק גועש, אחרת אין למדינה שום בעיה להמשיך עם זה עשרות שנים, בבחינת 'אם לא יועיל לא יזיק'.

אז מה, נלך כל היום להפגנות?

לא צריך ללכת כל היום. מספיק שכל אדם חרדי ילך להפגנה אחת פעם בחודש כדי שכל המדינה תרעד מההפגנות שיהיו פה. פעם בחודש זה לא הרבה, גם לא פעם בשבוע, מה יש, אתה מתפלל שלוש פעמים ביום, ואתה לא שואל את עצמך עד מתי אני מתפלל, כי זה חלק מעבודת השם, נכון? אז מהיום תדע שגם להלחם על כל קיום היהדות והאמונה פה בארץ ישראל זה לא פחות חשוב מלהתפלל מנחה.

היו בעבר כמה פרסומים רשמיים, שרשויות המדינה הודו שההפגנות גורמות שפחות בחורים חרדים הולכים לצבא. אז בכל הפגנה שאתה הולך אתה מציל כמה בחורים שלא יורידו את הכיפה בצבא. מה יותר חשוב, להציל בחורים משמד גמור, או להתפלל מנחה? יתכן שמותר היה לחלל שבת על זה!

ולמה שלא נסמוך על הקב"ה, שילחם בשבילנו?

ברור שהכל זה רק סייעתא דשמיא, ובלי זה ח"ו לא יעזור שום דבר, אבל הסייעתא דשמיא מגיעה רק אחרי שאנחנו עושים את המוטל עלינו. גם לחשמונאים היתה סייעתא דשמיא, אבל היא הגיעה רק אחרי שהקב"ה ראה שאכפת להם והם נלחמים על היהדות כמו שצריך. אם הם היו יושבים בשאננות וברוגע, שום סייעתא דשמיא לא היתה מגיעה אליהם.

מתי מקובל להשתמש בנשק של ההפגנות?

בכל העולם הדמוקרטי, משתמשים בשיטה של ההפגנות במקום שבו ההשתדלות דרך הכנסת והרשויות המקומיות איננה אפקטיבית, כמו שקרה פה בארץ עם חוגי השמאל, ברגע שהם הפסידו בבחירות, והם הבינו שדרך הכנסת אין להם דרך לעצור את הרפורמה, הם פנו באותו רגע לדרך האלטרנטיבית של ההפגנות הסוערות, שהוכיחה את עצמה היטב.

אתם בעצם טוענים שההפגנות הם כוח הרבה יותר חזק מאשר כוח פוליטי, של מפלגות ותקשורת?

במידה מסוימת - כן. הכוח של הפגנות מתחיל במקום שבו מסתיים המשחק הפוליטי. הכוח הפוליטי הוא מוגבל, הוא יכול להיות מוגבל כי אתה

נמצא באופוזיציה, כמו שקרה לשמאל עם הרפורמה המשפטית, והוא יכול להיות מוגבל מסיבה אחרת. למשל - אם בית המשפט השתלט על המדינה, כמו במקרה שלנו, והכנסת הפכה ללא רלוונטית.

האם אין אפשרות לחכות עד שיהיה חוק גיוס שיסדר את הבעיה?

אין חוק גיוס, ולא יהיה חוק בעתיד שיפתור את הבעיה. נקודה.

כל הדיבורים בעניין החוק אינם יותר מאשר אשליות, ועיסוק מיותר בדבר שאינו רלוונטי.

בית המשפט העליון, שהוא בעל הבית האמתי במדינה מזה שנים רבות, פסל בשנת תשע"ז את חוק הגיוס הקודם, ובתוך נימוקי פסילה זו קבע הבג"ץ שורה שלמה של דרישות מכל חוק גיוס עתידי, כאשר המשמעות של דרישות אלו הינה, שהבג"ץ סתם לחלוטין את הגולל על חוקי גיוס הדרגתיים בשיטת המכסות והיעדים, כך שכיום אין שום אפשרות לחוקק חוק גיוס שירצה את בג"ץ מצד אחד, ולא יביא מצד שני לחורבן הישיבות תוך שנים ספורות. מסיבה זו חברי הכנסת החרדים אינם מצליחים כבר שש שנים לחוקק חוק חדש.

מכיון שכך, ומכיון שהבג"ץ הוא בעל הבית האמיתי פה במדינה, בין אם נרצה ובין אם לאו, לכן המערכת הפוליטית אבדה את הרלוונטיות שלה כמעט לחלוטין מול בעיית הגיוס, ולכן צריכים להשתמש בכלים אחרים, כלים שאינם כלים פוליטיים, כמו ההפגנות, וכמובן אי ההתיצבות, שזה גם כן כלי שאיננו תלוי במגרש הפוליטי.

ולכן, כל הדיבורים על חוק גיוס שיפתור את הבעיה אינם יותר מאשר קישקושים חסרי כל הגיון, משום שכיום המציאות היא שהמערכת הפוליטית איננה רלוונטית לחלוטין בענין זה.

אבל בעולם הישיבות הליטאי, ובציבור החסידי האגודאי, לא הלכו בדרך כלל בשיטה של הפגנות, חוץ ממקרים יוצאי דופן!

באופן בסיסי, יש אמת מסוימת במה שאתה אומר. הדרך המעשית של אגודת ישראל ועולם הישיבות, לא היתה דרך של מלחמה חזיתית מול המדינה. אמנם מבחינה רעיונית אין שום הבדל בין הקנאים לאגודת ישראל המקורית, אולם מבחינה מעשית בחרו אגודת ישראל והמפלגות החרדיות שנוצרו בעקבותיה שלא ללכת בדרך של מלחמה חזיתית וגלויה מול המדינה, אלא ניסו להסתדר עם הרשויות עד כמה שניתן מבלי להגיע לעימות גלוי. המלחמה שלנו במצב כזה מול החילוניות הוא מאבק רוחני ורעיוני, ולא מאבק מעשי גלוי.

אולם כל זה בכפוף לתנאי אחד!

כל זה הינו בתנאי וכל זמן שמדינה זו אינה מפריעה לנו לחיות כיהודים חרדים, ולדבוק באמונתנו ללא הפרעה. כל עוד נותנים לנו לנהל את החיים שלנו כיהודים חרדים ללא הפרעה, גם אנחנו לא יוצאים למאבק חזיתי מול החילונים, אולם ברגע שרוצים לכפות עלינו את

החילונית, אנחנו חייבים לאחוז בדרך של מאבק סוער עם כל העוצמות, בדיוק כפי שעושים חוגי הקנאים, וכפי שהיה בזמן גזירת גיוס בנות ושירות לאומי, ובפרשיות נוספות, כמו ניתוחי מתים, וחילולי שבת בתוככי הריכוזים החרדיים.

כיום כידוע לכל מצוים אנו במצב החמור ביותר שניתן להעלות על הדעת, כאשר רשויות המדינה רוצים לכפות עלינו חילוניות גמורה, וחסול מוחלט של היהדות והישיבות. במצב כזה ודאי שהדרך היחידה היא דרך של מאבק ציבורי נחוש בכל הכלים העומדים לרשותנו, ובראשם כלי המאבק המרכזי של ההפגנות הסוערות והנחושות.

האם ההפגנות אינם דבר זול, שאיננו מתאים לצביון המרומם של בני התורה?

קודם כל, גם אם נניח שאכן ישנם להפגנות כל מיני צדדים שליליים, מה שאינו נכון בדרך כלל, אולם גם אם נניח שכן, הלא המציאות היא שאין לנו כיום ברירה אחרת.

ישנם הרבה דברים לא הכי נעימים ולא הכי יפים שאנו נאלצים לעשות מחוסר ברירה. ראשי ישיבות מכובדים מבזים את עצמם קשות בגיוס כספים בארצות ניכר, דבר שודאי אינו מוסף ואינו מתאים לכבוד התורה! גם בחורי ישיבות שהולכים לאסוף כספים עבור הת"ת בימי הפורים עושים דבר שאינו מתאים באופן מלא לרוח המכובדת של עולם הישיבות, אך אין ברירה, ולפעמים נדרשים אנו לעשות דברים לא הכי נעימים בשביל יסודה וקיומה של תורה.

אולם האמת היא שהפגנות הם דווקא דבר מאד מכובד. ולהיפך, בכל העולם האנשים הכי חשובים והכי מכובדים הם אלו שמפגינים בלי סוף. דוקא אנשי השמאל השבעים והמפונקים, אנשי האקדמיה, הפרופיסורים, והסטודנטים מהאוניברסיטאות הם אלו שמפגינים הכי הרבה, הרבה יותר מאנשי הרחוב הפשוטים.

ואדרבה, אנשים בכל העולם יודעים להעריך ולכבד אנשים שנלחמים על האידיאולוגיה שלהם. ולהיפך, אנשים שלא אכפת להם מהערכים שבהם הם מאמינים, ואינם מחרפים נפשם עבורם, נחשבים לפחותי דרגה.

האם המסר החינוכי שההפגנות מעבירות לדרך הצעיר ובני הנוער, איננו מסר בעייתי?

חלילה וחס!

אדרבה. יסוד היסודות של החינוך החרדי ושל השקפת העולם החרדית הוא, לחנך את בני הנוער לאוירה של ריחוק מוחלט מכל הערכים והרוח של הרחוב החילוני.

אין דבר שמכניס לדור הצעיר את האוירה הנכונה של ריחוק מוחלט וטוטאלי מכל עולם הערכים של הרחוב החילוני, של המדינה והצבא, האקדמיה והתרבות החילונית, כמו אורת המלחמה מול הזרמים החילוניים על ידי ההפגנות על יסודי היהדות. ההפגנות שופכות בעולם כולו רוח של אמונה ויראת שמים, ובוז וריחוק לערכים המודרניים של המדינה והחילונית, מתוך זקיפות קומה ואידיאולוגיה חרדית נחושה ובלתי מתפשרת.

האם ההפגנות שהתרחשו במהלך השנים אכן הניבו בעבר תוצאות והישגים עבור הציבור החרדי?

בדאי! חלק גדול מאד מההשגים שאפשרו את קיום חיי התורה של היהדות החרדית פה בארץ הקודש הושגו על ידי הפגנות. ההפגנות הוכיחו עצמם פעמים רבות ועצרו גזירות רבות בעבר, כמו גזירת גיוס בנות ושרות לאומי, ניתוחי מתים, חילולי שבת, וחיטוי שכבי, ועוד עניינים רבים הקשורים לחיי הדת בארה"ק. ישנו מכתב מאד מפורסם של הרב אלישיב בקובץ תשובות, שבו הוא מבאר, כי הענין של ההפגנות איננו קשור כלל לסוגיא של 'חובת מחאה', אלא מדובר בכלי יעיל ומעשי לשמירה על חיי התורה והיהדות, משום שאלמלי הפגנות השבת של הציבור החרדי לא היתה נשארת חנות אחת שסגורה בשבת בכל המדינה, ולא היה נשאר שריד לחיי הדת פה בארץ!

האם גדולי הדורות אחזו מענין ההפגנות?

ללא ספק. ישנם בענין זה מכתבים ועדויות רבות מהרב מברסק והרב אלישיב, ועוד רבים מגדולי הדורות. אמנם היה בענין זה הבדל מסוים מול אנשי הישוב הישן, כאשר רבותינו אחזו שדווקא בגלל הכוח העצום של ההפגנות צריכים לשמור את הכוח הזה לעניינים המרכזיים ולא להפגין כל הזמן, כדי לשמור על הערך של ההפגנות, אבל על עצם הענין לא היה מי שחלק מאז ומעולם.

כולם זוכרים כמה פעמים הרב אלישיב הוציא את הציבור להפגנות, על כל מיני פרשיות שהיו בשעתו, כמו מצעד התועבה, כביש בר אילן, פרשת עמנואל, התערבות הבג"ץ במועצה הדתית, ועוד. חלק מההפגנות שנעשו אז בשליחותו של הרב אלישיב, כללו עימותים סוערים מול המשטרה, עימותים שהיו חריפים בהרבה מהעימותים שנעשים בהפגנות האחרונות כנגד גזירת הגיוס.

מה היתה דעתו של מרן בעל האבי עזרי זצוק"ל בענין זה?

תסתכל בספר 'שימושה של תורה', שיצא לאור לאחר פטירתו, חלק ג' עמוד רג' שם מבואר הענין בהרחבה.

שם מבואר, שההפגנות הם 'נשק לשעת חירום' בלבד, ואין לבזוז אותו על כל דבר, כדי לשמור על כוח ההרתעה של ההפגנות.

ועכשיו זו 'שעת החירום' שעליה הרב שך דבר?

ברור! אם לא עכשיו, מתי כן?

מהו המכתב המפורסם של הרב אלישיב שאתה מצטט?

מדובר בתשובה מפורסמת שנדפסה בקובץ תשובות חלק א' עמוד סב', סימן מד', תחת הכותרת 'ההפגנות על חילול שב"ק'. בתשובה זו הרב אלישיב מתייחס לשאלה של תלמיד חכם מפורסם זצ"ל ששאל אותו לגבי הענין של ההפגנות נגד חילולי שבת, ואותו תלמיד חכם טען שמצד הגדרים ההלכתיים של קיום מצוות תוכחה לא ברור כי אכן ישנו חיוב הלכתי לערוך כאלו הפגנות.

הרב אלישיב כותב לו כך -

"ברם, אנא לא ידענא מה ענין מצות תוכחה לכאן, אטו מטרת ההפגנות היא בשביל קיום מצות תוכחה, אתמהה, הלוא הדבר פשוט כביעתא בכותחא, אילו כל אחד היה פוטר את עצמו בקיום מצוות תוכחה, כי אז החנויות, התחבורה וכל בתי וכו' היו פועלים בשבת כמעשיהם בחול, ולא היה נשאר מהשבת ח"ו שריד ופליט, המטרה של ההפגנות היא לעצור את מניעת התפשטות הריסת השבת, וזה מה שנשאר בידי יראי ה' החרדים על דברו למחות ולהפגין בעד קדושת השבת".

את אומרת שהרב אלישיב ראה בהפגנות כלי חזק וחשוב מאד, וענין מרכזי בהעמדת הדת על תלה!

אמת ויציב. הוא תלה את כל שמירת השבת פה בארץ ישראל אך ורק בזכות ההפגנות!

כיצד באמת פועלות ההפגנות?

ברמת העיקרון, זהו דיון פילוסופי, שאינו נוגע כל כך למעשה. טובי המוחות, בפקולטות למדעי המדינה עוסקים בשאלה זו, זה אומר בכה וזה אומר בכה, אולם מה שנוגע לנו זה מבחן התוצאה, והתוצאה היא ברורה, שבכל העולם

כולו ידוע כי להפגנות ישנו כוח גדול, והדבר בדוק ומנוסה, גם פה בארץ במאבקי היהדות הנאמנה מול רשויות המדינה בנושאים רבים.

ולכן, זה לא כל כך משנה עבורנו להבין את עומק העניין כיצד בדיוק פועל סוד כוחם של ההפגנות, מה שחשוב זו המציאות, והשורה התחתונה, שההפגנות הם כוח אדיר, עצום ונורא, שפועל ישועות בכל העולם. וכפי שהובא לעיל, אימפריות ענקיות נפלו בגלל הפגנות, וברית המועצות הגדולה נפלה בגלל הפגנה אחת מול הקרמלין.

ישנם פרופיסורים שכתבו ספרים שלמים להסביר את הכוח של ההפגנות, כיצד פועלת השיטה, יש בזה הרבה מרכיבים, וצריכים אריכות גדולה כדי להסביר כיצד בדיוק פועלים הדברים.

אחד החוקרים שהקדיש את חייו לחקר ההפגנות כתב - לדוגמא - הסבר שלם, לפיו כל הכוח של שלטון ביחס לאזרחים, בנוי על הלגיטימציה הציבורית של השלטון. בלי אוריה של לגיטימציה ציבורית, השלטון מאבד את כוחו, וההפגנות פוגעות בדיוק בנקודה זו, כאשר הם מחלישות את הלגיטימציה הציבורית של השלטון, וכך הוא מאבד את כוחו, ונאלץ לסגת לאחור.

ובכל מקרה, בין אם יאה זה ההסבר או הסבר אחר, העובדה היא כי ההפגנות אכן פועלות את פעולתם.

ומה לגבי הפגנות שאינן חוקיות?

הפגנות שאינן חוקיות, הם אמנם לא חוקיות, אבל הם נחשבות לחלק מהדמוקרטיה. הם לא חוקיות, אבל נחשבות לגיטימיות.

זו הסיבה שגם בהפגנות של החרדים, למרות שהמשטרה נוהגת באלימות יותר מאשר בהפגנות של החילונים, בכל זאת הם לא יורים באש חיה על המפגינים ודברים מהסוג הזה, משום שמדינה דמוקרטית איננה יכולה להלחם נגד הפגנות בצורה מדי אלימה, מדינה שמדכאת הפגנות באלימות חזקה נחשבת למדינה לא דמוקרטית, שזה בעיני החילונים העלבון הכי גדול עבור המדינה, ולכן החילונים מפחדים מאד שבכל העולם יאמרו הגוים שמדינה זו איננה דמוקרטית. (ולכן חשוב מאד להביא לכל הפגנה מצלמות ולצלם את השוטרים במקרה של שימוש באלימות, מה שמרתיע מאד את המשטרה, שאינה רוצה להצטייר בעיני העולם כמדינה שאיננה שייכת לעולם הדמוקרטי).

מדוע אנשי הישוב הישן עושים יותר הפגנות מאשר הציבור החרדי הכללי?

קודם כל, השיטה של הישוב הישן זו שיטה של מאבק ומלחמה גלויה מול המדינה. אין ספק שהמאבק הגלוי מול החילוניות הוא דבר קדוש ונשגב, שיא האמונה והיהדות השלמה, אולם בציבור החרדי הכללי, בגלל שיקולים שונים, בחרו ללכת בדרך שונה.

סיבה נוספת לכך שבחוגי הישוב הישן מרבים להשתמש בכלי של ההפגנות, היות ועבורם ההפגנות הם הכלי היחיד שיש להם מול המדינה. מי שלא מצביע בבחירות, אין לו כלי אפקטיבי אחר מול המדינה חוץ מהפגנות. ואגב, ההפגנות שלהם מועילות מאד. הם יודעים היטב, שברגע שיש בעיה של ניתוחי מתים או חפירות ארכיאולוגיות, ברגע שמתחילים הפגנות, הרבה פעמים הדבר עוזר באופן מיידי.

ולכן באופן כללי, לעסקנים של הישוב הישן יש כוח רב מול המדינה, וכשהם צריכים משהו מהעיריה ומהמשטרה בדרך כלל הם מקבלים את מבוקשם, והרשויות מתחשבות בדעתם, לא פחות מעסקני המפלגות החרדיות, וזה מהסיבה שרשויות המדינה חוששות מאד מההפגנות.

האם לא מספיק להכין את הבחורים ללכת לכלא ולא להתגייס בשום אופן?

אין מציאות בעולם של איסטרטגיה שבנויה על מגננה בלבד, בלי מרכיב של מתקפה. אם אין לנו משהו לאיים איתו מול המדינה, כדי לגרום לכל הפחות לצמצום המעצרים למינימום, אנחנו בבעיה חמורה ביותר!

בנוסף, בלי מאבק ציבורי גועש הבחורים לא ישרדו לאורך זמן מול המדינה, ח"ו.

נכון אמנם שלהכין את הבחורים למהלך של 'לכלא ולא לצבא', הוא אכן מהלך חשוב ומרכזי, ששומט מידי מדינה את כלי הנשק המרכזי שיש בידה. המעצרים הם הנשק הכמעט יחיד של המדינה מול בני הישיבות, והנכונות ללכת לכלא בצורה המונית, שובר את הנשק הכמעט יחיד של המדינה בענין גזירת הגיוס, ולכן המהלך הזה הינו ודאי מהלך חשוב, מרכזי, חיוני ונצרך.

אולם, אי אפשר בשום פנים ואופן לתת לרשויות המדינה להתעלל בבני הישיבות כאוות נפשם, ולהסתפק בהכנת הבחורים. המהלך של הכנת הבחורים למסירות נפש, זה כמו לטפל בפצועים של הפיגוע בלי לעצור את ההשתוללות של המחבל, ולתת לו להמשיך לירות לכל הכיוונים. אנחנו חייבים לאחוז בכלי מאבק שיטילו מורא על המדינה, ויגרמו למשטרה לחשוב פעמיים לפני שיעצרו בחורים. אם לא נשתמש בכלי ההפגנות, המדינה תוכל לעצור עריקים בלי סוף, ולהטיל חלילה אנדרלמוסיה מסוכנת בעולם הישיבות, ואנחנו לא יכולים לתת לזה לקרות בשום פנים ואופן.

כדי להתמודד מול המצב החמור, אנחנו צריכים לעשות את שני הפעולות במקביל, מצד אחד, לצאת למאבק ציבורי שיגרום למדינה ולמשטרה הצבאית לחשוב היטב לפני שינסו לעצור את בני הישיבות, ועל ידי כך להוריד למינימום את מספר המעצרים, ומצד שני לדאוג לכך שבני הישיבות הבודדים שכן ייעצרו יהיו חזקים ונחושים ברוחם והשקפתם, ויעדיפו את בית הכלא על פני השרות הצבאי.

בנוסף, ההפגנות והמאבק הציבורי הם הדבר שנותן את התמיכה הרוחנית והציבורית החזקה ביותר לבני הישיבות המתמודדים מול צווי המעצר. הבחורים שנמצאים בסכנת מעצר לא יוכלו לעמוד בלחץ של הכלא והמצב של העריקות מבלי שיהיה בכל הציבור החרדי תמיכה ציבורית ואוירה מאד חזקה, ואין דבר שיוצר אוירה חזקה נגד הגיוס כמו הפגנות. כשבחור יודע שמפגינים עליו, הוא מרגיש תמיכה ומקבל כוחות עצומים. בנוסף, ההפגנות יוצרות אוירה ציבורית שהצבא לא בא בחשבון ואוירה זו היא המונעת מבחורים חלשים או מפוחדים להתגייס לצבא.

ומה לגבי שימוש באלימות וצעדים לא מקובלים?

מיותר לחלוטין. הכוח של מחאה ציבורית חריפה, בשיטת ההפגנות המקובלות והרגילות, הוא כוח מספיק חזק, והשימוש בכלי אלימות, שרבותינו זיע"א שללו לחלוטין במציאות בה אנו חיים כיום, הוא דבר פסול וגם מיותר.

בדרך כלל בהפגנות של ציבור ישיבתי או חסידי, אנשים לא מאבדים שליטה על עצמם. מדובר באנשים עדינים ומאוזנים. תופעות שליליות מגיעות בדרך כלל מנערי שוליים, או טיפוסים מוזרים, ואין שום צורך להתייחס אליהם ולעשות מזה ענין מיותר.

ואם רוצים בכל זאת לשמור על אוירה רצינית, ישנה שיטה מצויינת - מארגנים מעגל גדול עם שירה וריקודים סוערים, עם שירי התעלות וחיזוק. זה יותר אוירה רצינית, וגורם לצעירים להיות עסוקים בזה ולא בדברים אחרים.

האם אפשר להסתפק בהפגנות שקטות ליד הכלא, או דוקא בצמתים מרכזיים?

ההפגנות ליד הכלא הם חשובות מאד, כדי לעודד את העצורים, ומסיבות נוספות, ואי אפשר לוותר עליהם בשום אופן, אולם אין להם את העוצמה החזקה של הפגנות בצמתים.

כאשר פרופסור למדעי המדינה מסביר לסטודנטים שלו על הכוח הציבורי של הפגנות, הוא מתכוון להפגנות בצמתים ודרכים מרכזיות. השלטון במדינה כמעט שאינו מוטרד מקיומם של כנסי חיזוק או מהפגנות במקומות צדדיים.

זאת אומרת שיש ענין לשבש את התנועה?

אמת.

הפגנה שאיננה מכילה בקרבה מרכיב מסוים של שיבוש סדרי החיים במדינה, ויצירת אוירה מסוימת של כאוס ואנדרלמוסיה, איננה ראויה כמעט לשם 'הפגנה'.

הפגנות מביעות מסר, המטרה שלהם זה להרעיש עולם ומלואו. הפגנות הם סוג של מלחמה, אמנם לא מלחמה פיזית ממש, אלא מלחמה ציבורית, שפועלת על ידי הבעת מחאה חריפה ועזה במיוחד, שבאה לידי ביטוי בשיבוש החיים במדינה ויצירת אווירה של אנדרלמוסיה. למסר הזה ישנו כוח להרעיד את אושיות המדינה, ולגרום למדינה לסגת לאחור.

אם אתה עורך כינוס באיזה בית כנסת, או ברחוב צדדי, ואפילו ליד הכלא, אין לצעד הזה אפקט של מסר מלחמתי, והדבר אינו מפריע למדינה. זה לא משבש את הסדר הציבורי, ולא עושה אווירה של מלחמה ומאבק סוער שמרעיד את אושיות המדינה.

אולם ודאי שגם ההפגנות ליד בתי הכלא ישנה חשיבות שאינה ניתנת לביטול, ויש להמשיך לקיימם.

אתה בעצם אומר שההפגנות ליד הכלא הם עבור העצורים עצמם, ואילו ההפגנות בצמתים הם המערכה מול המדינה, נגד הגזירה בעצמה, ולא עבור העציר המסוים שיושב עכשיו בכלא הצבאי!

בדיוק כך, הגדרת זאת היטב. מי שרוצה לחזק את העצורים, שזה דבר חשוב מאד, ילך להפגין ליד הכלא, אך מי שרוצה להרתיע את רשויות המדינה ולהשפיע על מהלכי השלטון ולבלום את הגזירה בעצמה, ילך להפגין בצמתים המרכזיים.

אתה בעצם טוען, שכדי להשפיע על מהלכי המדינה אנחנו צריכים לשבש את החיים במדינה בצורה כל כך משמעותית, שלא תהיה למדינה ברירה אלא להכנע, כדי למנוע קריסה של המשק, או משהו גדול מהסוג הזה.

לא, זה לא מה שאמרת. ממש לא.

הפגנות אינם בנויות על כוח פיזי. אין לנו אפשרות או רצון להחריב את המדינה, ואנו גם לא שואפים לזה, אנחנו לא טרוריסטים.

שיבוש החיים במדינה על ידי ההפגנות נועד להעביר מסר חריף במיוחד שיזעזע את אמות הסיפין, וגם כמובן לגרום כאב ראש עצום לרשויות המדינה, שיגרום להם לקבל רגלים קרות מכל העניין, אבל לא להחריב את המשק או לרסק את המדינה. לא על זה בנויות ההפגנות.

אז על מה הם כן בנויות? אתה מבלבל אותי!

אתה יודע מה, בא נעשה סדר.

להפגנות ישנם כמה וכמה השלכות.

א. מדינה בכלל, בין אם היא דמוקרטית ובין אם לאו, איננה יכולה לאפשר אוירה של כאוס ואנדרלמוסיה ברחובות. אוירה כזו מערערת את יסודות השלטון. שים לב שאני לא מדבר על כאוס אמיתי וממשי שעלול באמת לזעזע מצד עצמו את אושיות המדינה באופן מעשי, אלא על אוירת כאוס ומלחמת אחים, כאשר אוירה זו כשלעצמה יוצרת מצב בלתי אפשרי עבור המדינה. מדינה נורמלית איננה יכולה להתנהל בלי שיש אוירה של סדר ומשמעת ברחובות, ואוירה סוערת וגועשת של מאבק פנימי מערערת את הסדר הציבורי שבנוי על תחושת הסדר והיציבות. ברור לכל שעצרת חיזוק בבית כנסת, או במקום צדדי כל שהוא, איננה יוצרת אוירה זו.

ב. בכל מקרה, גם מבחינה מעשית טהורה, אין ספק שההפגנות גורמות כאב ראש עצום למשק ולרשויות, שצריכות להשקיע משאבים רבים להתמודדות הזו, מה שגורם להם לאבד את החשק והמוטיבציה לשתף פעולה עם הקפריזות של הבג"ץ. ברגע שהצבא והמשטרה יחליטו שנמאס להם מכל הענין, ויתחילו לגרור רגליים, יהיה קשה מאד לבית המשפט להפוך לגנת בגן ילדים ולבדוק כל בוקר כמה עצורים המשטרה הביאה.

ג. ההפגנות יוצרות דה לגיטימציה ותדמית של דיכוי לא לגיטימי למהלכי השלטונות. מדינה בכלל, ודמוקרטית בפרט, איננה יכולה להרשות לעצמה מצג של דיכוי זכויות הפרט והתנהגות דורסנית קיצונית כלפי קבוצות מיעוט, לעיני כל העולם. כאשר אנשים מביעים, על ידי הפגנה סוערת וקשוחה, כי הענין שעומד על הפרק הוא ענין עקרוני הפוגע באופן חמור בצפור נפשם, המדינה חייבת ליסוג לאחור, לפחות באופן חלקי, כדי שלא להראות כמו מדינה טוטליטרית ואכזרית כלפי העולם. גם הנאצים והקומוניסטים, אגב, היו מוטרדים מאד מהתדמית הבינלאומית שלהם, והפגנות נגדם בעולם הרחב הפריעו להם מאד, ואף גרמו להם לסגת לעיתים.

ד. גם בלי קשר למעמד של המדינה בעיני מדינות אחרות, המדינה מצד עצמה אינה יכולה להתעלם מזעקה חריפה של ציבור שלם, אם הזעקה הזו מושמעת היטב. זו מציאות שטבע הקב"ה בטבע הבריאה, ששלטון אינו יכול להתעלם לחלוטין מזעקה אמתית שעולה מהשטח. גם בית דין או להבדיל ערכאות, אינם יכולים להתעלם מטענה של בעל דין, אולם אם הוא אינו טוען את הטענה, אף אחד לא יטען אותה במקומו. אם אתה זועק, מוכרחים להתחשב בזעקה שלך. אם אתה שותק, יכולים לעשות לך כל עוול שבעולם.

ה. בנוסף, ההפגנות ישנה השפעה רבה על התקשורת העולמית. ההפגנות הם הדרך היחידה להסב את תשומת לבה של התקשורת העולמית, ולגרור להגש המצפון והצדק של העולם החופשי להתקומם לנוכח מראות של דיכוי. אין דרך אחרת להפנות את תשומת הלב התקשורתית של העולם הרחב לעניינים פנימיים של מדינה אחרת ללא הפגנות קשות וסוערות.

ו. מלבד כל זאת, הפגנות יוצרות אוירה פנימית בציבור עצמו, רוח של התנגדות אידיאולוגית עמוקה. ההפגנות משפיעות, למשל בהקשר שלנו, על בחור שנמצא על הגדר, להבין שהגיוס הוא דבר איום ונורא, ולהסכים לשבת בכלא ולא להתגייס. אלף מאמרי הסברה

אינם יכולים להשפיע כמו הפגנה אחת. מאמרי הסברה מדברים לשכל, ההפגנה מדברת ללב..

ז. לגבי הפגנות כנגד רמיסת הדת פה בארץ ישראל ישנו היבט נוסף. רבים מקרב היהודים החילונים פה בארץ, אינם מעוניינים להגיע לניתוק מוחלט מהיהדות החרדית, ולראות עצמם יושבים על הכסא של נבוכדנצר, טיטוס, וסטאלין. כל זמן שאנחנו שותקים ולא מביעים מחאות נמרצות וחרifות, הם לא מרגישים שזה באמת מה שקורה, אולם אם הם רגישו שהולך להיות פה קרע מסוכן, הם יהיו חייבים ללכת כמה צעדים אחורה.

ח. בנוסף, ליהדות החרדית באירופה וארה"ב ישנו כוח רב. אם הם יראו שאנחנו עושים הפגנות נמרצות ומרעישים עולם ומלאו באמת (והדרך היחידה להרעיש את העולם היא רק על ידי הפגנות סוערות), אז גם הם לא יוכלו לשקוט על שמריהם. אולם כל זמן שהם רואים שאנחנו שאננים ולא צועקים (והיות ובכל העולם מקובל להפגין על דברים עקרוניים, הרי שהעדר ההפגנות מהוה הכרזת שאננות בולטת), אין שום סיכוי שהם יצאו למאבק. מי שחושב שהוא יוכל לשבת שאנן בביתו ואנשים אחרים מעבר לים יעשו במקומו את העבודה, חי בעולם של דמיונות.

ט. ומעבר לכך, להפגנות החרדים פה בארץ יש כוח נוסף, שכן עימות ציבורי גלוי של המדינה מול הציבור החרדי שומט מהמדינה את הצידוק המוסרי והמשפטי לעצם קיומה של המדינה. הרי פה בארץ ישראל היה רוב ערבי גדול והציונים גרשו אותם מבתיהם. הזכות היחידה של היהודים פה בארץ לעיני הגוים זה התנ"ך, ומי שמייצג את ערכי התנ"ך היום הם היהודים החרדים, שמהווים המשך של כלל ישראל ההיסטורי. עד היום כל נשיא אמריקני שמגיע פה לארץ לוקחים אותו לכותל, ומלבישים לו כיפה, כי זה הנימוק של הציונות לעיני הגוים. ולכן, המדינה אינה יכולה להרשות לעצמה עימות גלוי מול הציבור החרדי, ועלינו לנצל היטב נקודה יסודית זו.

י. מלבד כל זאת, אין ספק שהפגנות סוערות עלולות לשבש את המדינה באמת, במקרים קיצוניים במיוחד, אולם בשום אופן ענין זה אינו מהווה תנאי לעיכובא בהפגנות, ואינו מהווה את דרך הפעולה המרכזית של שיטת ההפגנות.

כל הדברים האלו פועלים אך ורק בהפגנות אמיתיות, שיש בהם מרכיב מרכזי של שיבוש החיים במדינה ברמה מסוימת, אולם שיבוש זה מהווה רק אמצעי להבעת המסר החרif, ולא כלי בפני עצמו, שבנוי על בסיס של כוח פיזי וכיפוף ידיים מול המדינה. אנחנו לא מכריזים על מרד, כי אין לנו טנקים ורובים, והכוח הפיזי של המדינה גדול יותר משלנו, אלא על מאבק ציבורי על ידי שימוש באמצעים מקובלים בכל העולם הדמוקרטי, על ידי הפגנות סוערות הכוללות שיבוש מסוים של המדינה לצורך הבעת המסר הציבורי במלוא חריפותו.

כמאה בחורים מישיבת חברון שנעצרו במחאות כנגד המסיון

מי אמר שכל זה נכון?

פשוט מאד, תסתכל מה קורה בכל העולם, איך אנשים עושים מאבקים ציבוריים, וכן בהסטוריה של הציבור החרדי פה בארץ הקודש, ותראה בחוש שיש להפגנות כוח עצום, כוח שאינו קיים ביחס לעצרות חיזוק או כינוסים הנערכים באולמות סגורים ומקומות צדיים.

אבל זה נשמע מפחיד, אלימות, מכות...

קודם כל מותר לקבל קצת מכות למען כבוד שמו יתברך...

אבל האמת היא, שכאשר ציבור גדול יוצא להפגנות, המשטרה אינה מנסה כלל לפזר את האירוע והענין מתנהל בדרך כלל על מי מנוחות. המשטרה לא מנסה לפזר ציבור של מעבר למאה או מאתיים מוחים פלוס מינוס, ודאי שלא אלפים רבים. המשטרה מודעת היטב לגבולות הכוח, מפקדי המשטרה למדו את הנוסחאות הללו היטב לפני שנכנסו לתפקידם.

עריכת ההפגנות אמורה לעלות הרבה כסף, לא?

אפילו לא שקל אחד! כשהרב אלישיב הוציא להפגנות על מצעד התועבה זה לא עלה אפילו שקל. הרב אלישיב קרא לציבור למחות בעוז, וכל אחד הפגין איפה שהוא רצה, הישוב הישן יצאו לכביש אחד, הבחורים בחברון הלכו לצומת פת, והיו כאלו שהלכו לכביש רמות, וכל ירושלים בערה כמה ימים.

ולא היה מצב של איבוד שליטה?

היו מקרים בודדים ממש שנעשו דברים קצת מופרעים, והרב אלישיב לא התייחס לזה. אנחנו לא אחראים לכל אחד שהחליט לעשות שטויות, יש לכל אחד אחריות על עצמו.

אמנם כמובן שהכי טוב זה לארגן הפגנות בצורה יותר מסודרת, ואז יש פחות חשש של איבוד שליטה, אבל זה כרוך בקצת יותר משאבים, אבל לא סוף העולם בכלל. את הארגון של ההפגנות אפשר, אם רוצים, לתת לעסקנים ותיקים של הישוב הישן, שיש להם את כל הידע והכלים, לקחת אנשים אחראים וממושמעים, ולהסביר להם בדיוק מה אנחנו רוצים.

ומה עושים אם יש עצורים בהפגנות? מי יטפל בהם?

יש ארגון מצוין של אנשי הישוב הישן שמתפל בכל עצורי ההפגנות כבר הרבה מאד שנים, ביעילות יוצאת דופן וללא כל תמורה, הם מגייסים את הכסף שלהם בחו"ל.

המסר של ההפגנות הוא מסר כלפי חוץ, או כלפי פנים, לתוך הציבור החרדי, כדי לחזק את הבחורים שלא ילכו לצבא?

שני הדברים נכונים, אולם המסר המרכזי של ההפגנות הוא בעיקר מסר חיצוני מול המדינה ובתי המשפט והצבא. ההפגנות גורמות למדינה שלא להשתמש בכלל, או לפחות למעט מאד, במעצרים, כי המדינה מפחדת מאד מההפגנות.

בנוסף, כאמור, ההפגנות יגרמו לחזק את הבחורים, בין אלו שייעצרו, ובין אלו שיתקשו להיות עריקים, גם ללא מעצרים, שלא ללכת בשום אופן לצבא, ולעמוד בכל הנסיונות שעלולים להיות.

האם ההפגנות אינן עלולות להרחיק את החילונים מהיהדות והעולם החרדי?

להיפך, כאשר אנשים רואים כי ישנם בעולם יהודים שנלחמים על כבוד שמים, עם כל הלהט והאכפתיות, הדבר הזה משרר בכל העולם אוירה חזקה ומחושמלת של אמונה ויראת שמים, וללא ספק הדבר יגרום להרהורי תשובה אפילו בקרב הרחוקים ביותר.

צריכים לזכור, שרוב החילונים אינם רוצים להתנתק לחלוטין מכלל ישראל המקורי, וכאשר הם יראו שהאמונה זה החיים שלנו, ואנחנו נלחמים בחירוף נפש, הם לא ירצו להגרר למלחמת אחים, שעלולה לקרוע את האומה לשניים באופן סופי, ויסוגו לאחור, כפי שעשו בעבר בפרשיות דומות, כמו ניתוחי מתים, גיוס בנות, ועוד.

מהו המסר שההפגנות אמורות לשדר?

שהאמונה היא החיים שלנו, והיא יותר חשובה לנו מהחיים, וכמו שכל יצור נלחם על חייו, כך גם אנו נלחמים על זכותנו להישאר מחוברים לאמונה ולא להיות חילוניים.

ואם מגיע חילוני באמצע ההפגנה ושואל, באיזו זכות אתם לא הולכים לצבא, מה עונים לו?

קשה מאד להסביר לחילוני את עניין הגיוס. קשה, אבל לא בלתי אפשרי.

הדבר היחיד שחילוני יכול להבין, זו אך ורק התשובה האמיתית - אנחנו לא הולכים לצבא, כי בצבא הופכים לחילוניים, ואצלנו להיות חילוני זה הדבר הכי נורא בעולם, ולפי השולחן ערוך עדיף למות מאשר להיות חילוני.

חשוב מאד לא להגרר לפילוסופיות! צריכים לדבר על המציאות, מי שהולך לצבא מאמץ את עולם הערכים החילוני, זו מציאות שאין עליה ויכוח. לא מעניין אותנו הסברים, אלא המציאות. גם המזרחי מורידים את הכיפות בצבא, ולא עזרו שום עצות ותחבולות. ועבורנו, על פי ההלכה, לאבד את האמונה זה יותר גרוע מלמות. נקודה. ואנחנו לא מוכנים למות רוחנית, גם אם זה חשוב מאד לבטחון של המדינה, וגם אם זה פיקוח נפש ממש, וגם אם הפטור לחרדים הוא עוול כלפי החילוניים. בשביל זה אנחנו לא נעשה משהו שיותר גרוע מהמוות. סוף פסוק, ובלי פילוסופיות עמוקות.

זו אמנם תשובה חריפה, אבל זו התשובה היחידה שהאוזן החילונית יכולה להבין. דוקא התשובות המתוחכמות והרכות יותר, כמו 'הצבא לא זקוק לחרדים', או 'לימוד התורה מגן על המדינה', דוקא את התשובות הללו שלמראית עין נראות יותר נחמדות ורכות, החילוני לא יבין לעולם, ובמידה רבה של צדק. החילוני אינו בהכרח טיפש, והוא יודע שיש מושג של השתדלות בתורה, וגם אם הצבא אינו זקוק באמת לחרדים, הוא לא רואה שום סיבה או הגיון לכך שהבן שלו ימות בעזה ואנחנו נשב ונלמד בישיבה.

אם החילוני ששואל את השאלה הוא אדם משכיל ברמה קצת יותר גבוהה, נאמר לו את המסר במילים הבאות - הערך הגבוה ביותר בסולם הערכים של יהודי מאמין, הוא הערך של האמונה. הערך הזה חשוב יותר מכל הערכים האחרים, אפילו יותר מהערך של החיים בעצמם, ולכן, גם אם אמנם נניח שהגיוס לצבא הוא ענין שקשור במידה מסויימת לעניינים של פיקוח נפש, ומה שהם קוראים ערך 'קדושת החיים', אך הערך של האמונה הוא ערך חשוב יותר עבורנו מהערך של החיים.

ואיך מסבירים לצעיר חרדי, מה הבעיה להתגייס רח"ל לצבא?

צריכים להדגיש לו, שעיקר הבעיה בצבא אינה נוגעת לבעיות החמורות של חילולי שבת או כשרות וצניעות, אלא לענין אחר לגמרי.

בצבא הצעיר החרדי מאבד את האמונה שלו, והופך לכופר, ברמה כזו או אחרת. הוא מאבד את האמונה, ואת עולם הערכים החרדי, ומאמץ תפיסת עולם חילונית, גם אם הוא נשאר עם כיפה, והרבה פעמים גם זה לא נשאר.

השירות בצבא מחבר את המשרת בצורה מאד חזקה לעולם הערכים של הלאומיות החילונית, ולמינות וכפירה, והדברים האלו חמורים הרבה יותר מכל הבעיות של כשרות ושבת.

ולכן אין שום הבדל בין יחידה כזו או אחרת, כי הרוח והאווירה החילונית שיש בצבא, וכל האווירה של הסגידה והחיבור להויה הלאומית, זה דבר מובנה שאין שום אפשרות לשנות, ולכן מי שהולך לצבא הופך לחילוני, ואצלנו להיות חילוני זה יותר גרוע ממוות. עדיף לשבת בכלא ולסבול כל יסורים שבעולם ולא ליפול לכזה מקום.

וכמובן שאין דבר שיסביר לצעיר החרדי הזה כל כך טוב כמה הצבא הוא גרוע וחמור, כמו ההפגנות עצמם... ההפגנות יוצרות רוח חזקה שאין דומה לה, והכרזה ברורה ונחושה, שמקרינה על כל העולם, ותשפיע על אחרון המתמודדים בקצה המחנה לקבל את ההחלטה הנכונה.

ומדוע עדיף לצעיר חרדי לשבת בכלא ולא בצבא?

הצבא גרוע לאין ערוך מאשר הכלא הצבאי. בכלא יש בעיות, אך הם אינם מתקרבות לבעיות שקיימות במחנות הצבא. אינני יכול לפרט יותר מדאי בענין זה.

בנוסף, כפי שכבר הסברתי לך, עיקר הבעיה בצבא זו האווירה החילונית. הצבא זה בית חינוך, זה מקום עם אוירה סוחפת, והחייל אינו יכול שלא להזדהות עם אוירה זו. זה כמו בחור שהולך ללמוד באוניברסיטה, או בבית ספר חילוני, גם אם הוא יחליט לא להיות מושפע זה לא יעזור לו, זה כמו אדם שישתה שלושה בקבוקי יין מתוך החלטה נחושה שלא להשתכר..

בכלא לעומת זאת, אין אוירה של הזדהות עם הצבא, אלא להיפך, האסירים שונאים את הצבא והמדינה, ולכן יש הרבה חיילים חילונים שמתחזקים ביהדות בכלא. הם רוצים לשמוע דברי תורה, וכו', כי הם נמצאים במשבר אמון מול הרשויות החילונית. גם בחור חרדי שנמצא בכלא, נמצא במצב של עימות ושנאה מול הצבא, ואינו מושפע מהם.

כל זאת כמובן מלבד העובדה שהשהות בכלא היא קצרה הרבה יותר וללא כל השואה לשירות צבאי שנמשך שנים ארוכות.

ובנוסף, מי שנמצא בכלא הצבאי זוכה לקיים מצוה גדולה של הצלת עולם הישיבות והציבור החרדי. אין דבר ששובר את הכוח של המדינה מול הציבור החרדי כמו כל בחור שיושב בכלא ומסרב להתגייס. כל בחור כזה שובר עוד חתיכה מהמוטיבציה של המדינה להמשיך בנסינות החורבן וההרס של עולם הישיבות והקהילה החרדית.

בא ננסה לסכם את הדברים. אתה בתחילת השיחה אמרת שהמאבק בניוס מורכב משלושה חלקים..

נכון.

כלי הנשק המשמעותי היחיד שיש למדינה מול עריקים הוא נשק המעצרים. מדינה דמוקרטית אינה יכולה להוציא עריקים להורג, ולכן הנשק האפקטיבי היחיד זה המעצרים.

ברגע שיש החלטה ציבורית רחבה ללכת על מהלך כללי של 'לכלא ולא לצבא', אנחנו שומטים מהמדינה את כלי הנשק המרכזי של המעצרים.

לכן הדבר הראשון במערכה על הגיוס הוא, להחזיר לבחורים את ההחלטה הנחושה של הליכה לכלא בראש מורם, תוך כדי חיזוק הבחורים והעצורים על ידי ארגוני הסיוע שעושים עבודת קודש. זה החלק הראשון.

בנוסף, אם אנחנו רוצים שבאמת הבחורים והאברכים יוכלו להחזיק מעמד בנסיגות הללו לאורך זמן, אנחנו חייבים להחזיר להם לתוך הורידים השקפה חרדית שורשית.

למה אתה מתכוין השקפה חרדית שורשית? אתה רוצה שהם יהיו קנאים? נטורי קרתא?

לא, אף אחד לא מתכוין שהם יהיו קנאים או משהו דומה, אלא רק שהם ידעו ויכירו את ההשקפה המקורית של תנועת אגודת ישראל ודגל התורה, השקפה שהייתה זהה לחלוטין להשקפה של סאטמר ונטורי קרתא. נכון היו חילוקים מהותיים במישור המעשי, אולם בחלק הרעיוני לא היה שום הבדל. אם הצעירים שלנו יהיו חדורים ברוח האידיאולוגית המקורית של הציבור החרדי, שיבינו שהמדינה והצינונות הם מעשה שטן ואויב היהדות מספר אחד בעולם, יהיה קשה למדינה לפתות אותם לכל הפיתוים של הצבא וכורי ההיתוך למיניהם.

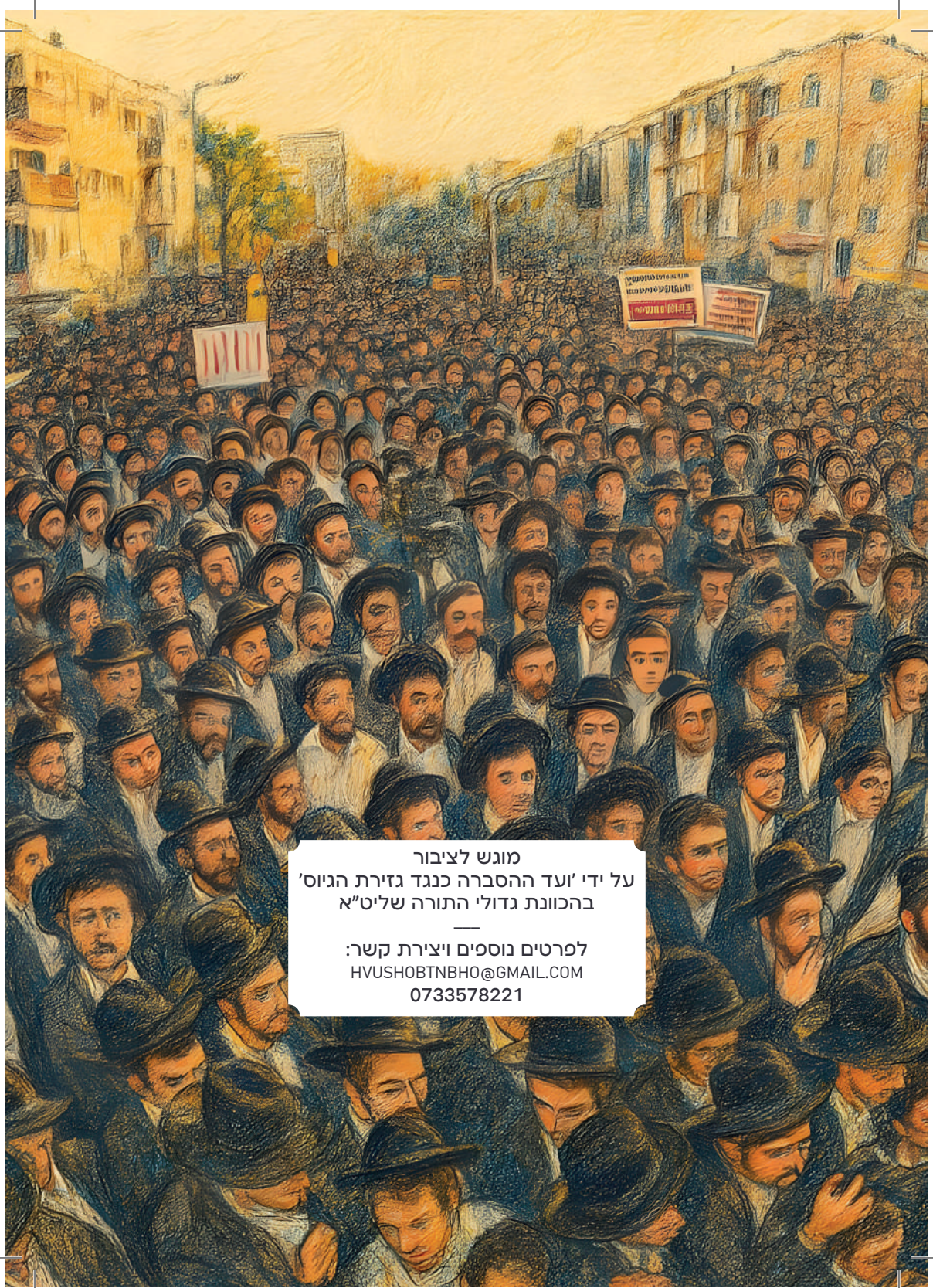
לא מספיק להגיד לבחורים 'גדולי ישראל בעבר ובהווה אמרו לא ללכת לצבא, ולכן אסור ללכת'. זה נכון שהם אמרו, וזה נכון שצריכים לשמוע בקולם, אך זו לא השקפה יסודית, ואוי ואבוי לנו אם כל ההתנגדות לגיוס תהיה בנויה על ציות למשהו שאיזה 'גדול' אמר לפני חמישים שנה. זה לא יחזיק מעמד, חייבים לבנות לצעירים השקפת עולם חזקה ויסודית.

זה החלק השני.

ומה החלק השלישי? ההפגנות?

כן, בלי הפגנות המדינה תוכל למרר לנו את החיים במשך שנים על גבי שנים, עד שלא נוכל יותר להחזיק מעמד ונשבר רח"ל. אנחנו חייבים להעמיד כוח נגדי שיגרום לכך שגם המדינה לא תוכל להמשיך כך לאורך זמן.

אם נלך בדרך זו, נוכל לקוות כי לאחר שנעשה את מה שיש בידנו, נזכה לעורר על ידי זה רוח ממרום, ונזכה לצאת מהמצב החמור בו אנו נמצאים, ונוכל להמשיך לשקוד על התורה והעבודה, ולגדל בנינו ובנותינו לתורה ויראה וכל מידה נכונה, לטוב לנו כל הימים לחיותנו כיום הזה.

מוגש לציבור
על ידי 'ועד ההסברה כנגד גזירת הגיוס'
בהכוונת גדולי התורה שליט"א
—
לפרטים נוספים ויצירת קשר:
HVUSHOBTNBHO@GMAIL.COM
0733578221